



JUHANI AITOMAA

# SEURAKUNNAN JUUTALAINEN SYDÄN

Osa 18

## Onko Jumalan työ ihmispoliittista?

Juutalaisen uskonnon teologit ovat halunneet tulla esille kristillisille foorumeille. Kristillisessä Israel-työssä vaikuttavan suuntauksen johdosta heille on tarjottu tätä tilaisuutta. Mutta onko se selventänyt UT:n sanomaa? Tarkastelemme vielä Lapidin kirjan kautta joitakin juutalaisten teologien näkemyksiä. Lapidin näkemyksen mukaan kristillisyyden keskeinen toiminta-alue tulisi olla poliittinen vaikuttaminen. Siinä nähdään johdonmukaiseksi mieltää Ju-

mala myös ihmisen tekemän politiikan Jumalaksi. Jumala ei kuitenkaan ole ihmisen suostuteltavissa eikä komennettavissa. On myös huomattava, että vain Jeesuksen sovitustyön kokemisen kautta voi juutalainen ja pakana lähestyä Jumalaa. Lapide uskoo, että ”Politiikan pois sulkeminen Jumalan valtakunnan aikaansaamisessa kieltäisi siksi miltei riensavasti kaiken Jumalan tahdon mukaisen maallisuuden. Ne, jotka myöhemmin irrottivat politiikan kristinuskosta, jakoivat sitä vastoin tämän maailman kahdeksi täysin toisistaan irralliseksi valtakunnaksi ... he jät-

tivät maapallon pelkkien poliitikkojen metsästysmaaksi täysin vastoin Jeesuksen tahtoa ja opetusta.” ”Sillä lopun aikojen rauhannäyllä on tosin taivaallinen valtuutus, mutta se on toteutettava maallisella tavalla, joten ihmiset voivat Jumalan työtovereina käyttää vain inhimillispoliittisia keinoja näyn konkretisoimiseksi.”

Osassa kristillistä Israel -työtä vaikuttaa voimakas poliittinen näkemys. Toteamme eräiden kristittyjen omaksuneen samoja ajatusmalleja, joita Lapidekin esittää: painostamme hallituksia, teemme politiik-

kaa, vaikutamme tämän maailman rakenteisiin ja sitä kautta valmistamme tietä Jumalan tahdon toteutumiseksi. Kun ymmärrämme juutalaisten teologien näkemysten taustaa, käsitämme, että kristittyjä halutaan ohjata pois evankeliumikeskisydestä toisenlaiseen evankeliumiin koskien juutalaisia. Meille halutaan kertoa, että poliittinen vaikuttaminen, taloudellinen tuki yms. on keskeistä Jumalan tahdon toteuttamiseksi Israelin kohdalla. Silloin olemme auttamassa Jumalaa ja jouduttamassa messiaanisen ajan alkamista.

Uskotaan, että poliittinen toiminta on tuomassa Jumalan valtakuntaa maan päälle. Tälle toiminnalle on annettu nimitys ”profeettallinen poliittisuus” ja sitä ilmenee Israel -ystävyydessä. Näkemys on kuitenkin harhakuvitelmaa, sillä Raamatun opetus lähtee aivan toisesta näkökulmasta. Lyhyesti: kristitty ei voi parantaa tämän maailman rakenteita. Hän voi kyllä toiminnallaan vaikuttaa niihin, mutta pahan kehitystä, koskien maailman kypsymistä tuomiolle, hän ei voi kääntää. Kristitty on maailmassa, mutta ei kuulu maailmaan (esim. Joh.15:19, 16:33, 17:14-16, Hebr.11:13-16 jne.).

Uskovan velvoitus todistaa kaikille, kärsii, jos hän ei ymmärrä velvoitettaan ”kahden maan kansalaisena”. Uskova voi toimia politiikassa, mutta ei ole olemassa mitään erityistä kristillistä politiikkaa, joka hoitamalla oikein maallisen yhteiskunnan asioita toisi Jumalan valtakunnan maan päälle. Jumalan edessä ei päde vasemmis-to/keskusta/oikeisto ajattelu, vaan kaikki ihmiset ovat vain syntisiä. Kaikki Israeltyö ei ole ajatellut tätä asiaa, vaan on sitouduttu poliittis/uskonnollisen toimintanäkemyksen taakse, jossa syntikysymyksestä vaietaan.

Uskovalla toki saa olla - ja on hyvä jos on - selkeä näkemys maallisistakin asioista. Niitä hän tuo esille omana itsenään. Uskova on kutsuttu ulos maailmasta. Tätä ei voi uudestisyntymätön ihminen mieltää, vaan hän ymmärtää tämän, kuten Lapide, vastuun pakoiluna. Tästä ei kuitenkaan ole kysymys. Uskovat tunnustetaan demokraattisissa kansoissa yhteiskuntaansa rakentavina jäseninä. He ovat lainkuuliaisia, työtätekeviä, rehellisyyteen pyrkiviä,

ym., koska heidän vakaumuksensa nousee Raamatun periaatteista. Se, että maailmassa asiat ovat sekaisin, ei johdu siitä, että kristityt eivät ole täyttäneet yhteiskunnallista vastuutaan. Maailma on sekaisin ihmisen synnin tähden. Ihminen on hyljännyt Jumalan. Tätä Raamatun syntinäkemystä juutalainen uskonto ei halua nähdä. Lapidekin mainitsee Jeesuksen kuolleen, ei ihmisen syntien sovittamiseksi, vaan: ”Jeesuksen oikeudenkäynti on poliittinen oikeudenkäynti ... Kirjoitus ristillä viittaa yksiselitteisesti poliittisluonteiseen syyllisyyteen: juutalaisten kuningas.”

Kristityt ovat jo alkaneet ymmärtää, että ristinmerkin väärinkäyttö on aiheuttanut syvät haavat juutalaiseen tuntoon. Heille risti on muistutus vainoista ja tuhosta. Mutta vaikka ymmärrämme juutalaisen näkökannan, asiaa ei kuitenkaan saa ylidramatisoida. Jeesukseen uskovat juutalaiset ymmärtävät ristin oikean merkityksen. He tietävät, ettei ristin raamatullista merkitystä tule sekoittaa ihmisten väärään toimintaan. Juutalaisen uskonnon noudattaja ei kuitenkaan ajattele näin. Hän haluaa nähdä ristissä muita merkityksiä kuin synnin sovituksen merkitys. Lapiden mukaan hän, joka tunnustaa Jeesuksen jumaluuden, syyllistyy ”Jeesuksen parjaamiseen”. Jeesus oli, kirjoittaa Lapide, elämänmyönteinen, Raamatun innoittama isänmaanystävä, vapaustaistelija - ei ”maailmalle vieras moraalisaarnaaja”, tai ”tuonpuoleisista puhuva teologi”. Hän oli ”rakkauden kapinallinen”, joka noudatti Jumalan tahtomaa ”vapautuksen pelastuspolitiikkaa”. Jeesus oli väkivallattoman vastarinnan erikoismies ja Hänen vuori-saarnansa voi ymmärtää: ”... myös ja samanaikaisesti maailman tuntevan strategin huippuovelaksi taktiikaksi, jolla hän toivoo sodan tai karkuruuden sijasta aktiivisella mutta väkivallattomalla vastarinnalla vapauttavansa pienen kansansa mahtavan Rooman orjuudesta.”

Katsoessamme Lapidin ”historiallista, todellista” Jeesus- kuvaa näemme jo aivan erilaisen Jeesuksen, kuin hänen kritisoidunsa neljän evankeliumin ”vääristynyt” Jeesus-kuva. Mutta onko syntynyt kirjassa luvattu ”selvempi käsitys” Jeesuksesta? Jeesus on Lapidelle vain tiennäyttävä, sillä:

”Jeesuksen taktiikan ansiosta väkivallattomuus onnistuttiin muuttamaan aluksi poliittiseksi vallaksi, ja samaan pystyivät myöhemmin Gandhi Intiassa ja Martin Luther King Yhdysvaltain Mississippissä.” Gandhi ja Martin Luther King nähdään ihmillisen Jeesuksen aatesuunnan seurajina. Jumala alennetaan ihmisen tasolle. ”Historiallinen” ja ”kriittisen raamatuntutkimisen” Jeesus ei myöskään halunnut käydä ristin tietä. Lapidin mukaan Jeesuksen opetuslapsista ainakin kolmannes kuului ”henkisesti sotaisien aktivistien leiriin”. Heille Jeesus ”saarnasi turhaan väkivallattomasta vastarinnasta”. Ja Lapide jatkaa: ”Niin päädyttiin taisteluun. Siitä seurasi väistämätön tappio ja tuo tähtihetki, joka huipentui hepreaksi lausuttuun sanaan: riittää! Jeesus halusi vapauttaa kansansa, ei antaa sitä alttiiksi verenvuodatukselle. Kun sitten koitti tuo kovan onnen hetki, jota hän niin tarmokkaasti pyrki välttämään ... (Lapide tarkoittaa ristin-kuolemaa) hän antoi henkensä omiensa edestä ja kärsi julman uhrikuoleman pakanain ristillä epäitsekään varmana ... ” Näin siis Lapidin näkemyksen mukaan ”pakanain” ristillä kuoli vapaustaistelija Jeesus. Hänen väkivallattoman vastarinnan saarnaansa opetuslapset ja koko Israelin kansa ei ottanut vastaan. Risti ei ollut ihmiskunnan syntien sovituspaikka, jossa Jumala ilmoitti rakkautensa ihmiskunnalle. Se oli jalon juutalaisen ihmisen ”julma uhrikuolema” oman vakaumuksensa tähden.

Lapidin mukaan Jeesuksesta tuli pakanoilille ”uskon vertauskuva”. Uskovalle Jeesus ei ole ”vertauskuva” uskosta, vaan kaiken uskon lähtökohta, sisältö ja ennen muuta usko itse. Sillä Jeesukseen uskova ”on Kristuksessa”, hän ei ole ulkopuolella uskon alkajan ja täyttäjän. Uskova on osa Häntä seurakunnan, Jumalan kansan kautta. Aiemmin olen maininnut, miten maailmassa on joukko raamatuntutkijoita, joiden ainoa motiivi tuntuu olevan asettaa oma käsityksensä Jumalan Sanan vertaiseksi - jopa sen yli. He haluavat luoda uuden käsityksen Sanasta, Kristuksesta. Tämä käsitys ei hyväksy Hänen jumaluuttaan eikä vapautta ihmistä synnin ja saatanan vallasta. Kenen etua siis palvelee tämänkaltainen ”historiallisen” ja ”kriittisen” raamatuntutkimuksen Jeesus -kuva? ▶



Jeesusta ei ilman Hänen suostumustaan olisi kukaan saanut ristille (Joh.19:11). Hän itse ilmoittaa jo VT:n puhuvan Hänestä, sillä itseasiassa Hän on koko Raamatun Jumala, Pyhän Kolmiyhteyden toinen persoona: ” ... 'Oi te ymmärtämättömät ja hitaat sydämeltä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet! Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?’ Ja hän alkoi MOOSEKSESTA ja KAIKISTA PROFEE-TOISTA ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu” (Luuk. 24:25-27).

Antaakseen esimerkkejä UT:n epäluotettavuudesta Lapidet selittää Raamatun ja keita mielivaltaisella tavalla. Hän haluaa luoda juutalaisuudesta lähtevää epäluottamusta evankeliumeja kohtaan. Tällöin

hän mainitsee Johanneksen halunneen kuvata Jeesusta sapatinrikkojana. Lapidet ihmettelee myös, miksi Joh. 9. luvussa kerrotun, Jeesuksen parantaman sokean miehen vanhemmat alkoivat pelätä juutalaisia? Hänen mukaansa tämä ja vastaavat asiat ”jäivät kaikeksi ikuisiksi arvoituksiksi”. Vastausta tähän Lapidet ei ole enää hakenutkaan ko. tekstistä, sillä se ei sovi hänen tarkoitukseensa. Vastaushan löytyy jakeesta 22: ”Näin hänen vanhempansa sanoivat, koska pelkäsivät juutalaisia. Sillä juutalaiset olivat jo sopineet keskenään, että se, joka tunnusti hänet Kristukseksi, oli erotettava synagogasta. ”

Uskovalle Raamatun tutkijalle ja lukijalle on selvää, että ”juutalaisilla” Johannes tarkoittaa juutalaisen uskonnon johtomiehä. Sekin käy hyvin ilmi tekstiyhteydestä.

Vastaavanlaisin esimerkein Lapidet tulee lopulta johtopäätökseen: ”Jeesus ei valitettavasti jättänyt meille mitään testamenttia ... Neljän evankelistan, joista kukaan ei tuntenut Jeesusta henkilökohtaisesti, kertomukset ovat aivan liian monilta osin ristiriidassa keskenään.”

Tähän sanomme: Evankelistat tunsivat Jeesuksen henkilökohtaisesti, sillä Kristus oli ja on heidän Vapahtajansa. Samoin tänä päivänä on laita miljoonien juutalaisten ja pakanoiden, Jumalan kansan kohdalla. Koko Raamattu VT ja UT, on Jumalan Sana ja täten myös Jeesuksen testamentti: ” ... sillä ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta” (2.Piet.1:21). Franz Rosenzweig, jota usein pidetään nykyisen kahden liiton teologia -näkemyksen isänä, tulee myös esille Lapidet kirjassa, kirjoittajan lainatessa hänen sanojaan. Lapidet näkemys ei pohjimmiltaan poikkeakaan tästä käsityksestä. Se on eräs lenkki siinä rabbiinijuutalaisuuden ketjussa, joka haluaa antaa omalle kansalleen aivan uudenlaisen Jeesuksen. Kahden liiton teologiassa myös Jeesus on saatava Siinain liiton alle. Siksi Lapidetkin käyttää monta sivua todistamaan ja korostamaan Jeesuksen noudattaneen lakia. Jeesus tietenkin noudatti Jumalan lakia ja Hän myös täytti kaiken tämän lain. Lapidet tulkinnan perustaksi riittää esim. Gal.4:4 maininta. Siinä Paavali mainitsee Jeesuksen syntyneen ”lain alaiseksi”. Mutta heti seuraavassa jakeessa Paavali tähdentää miksi näin on. Hän tuli ”lunastamaan lain alaiset”. Tätä Lapidet ei enää huomioi, eikä muitakaan Galatalaiskirjeen mainintoja, jotka selvästi puhuvat Jeesuksen tehtävästä ja jumaluudesta. Lapidet metodi tutkia UT:ia tarkasteltavassamme kirjassa on älyllistä epärehellisyyttä. Poimimalla asiayhteydestä irralleen lauseita, toinen sieltä toinen täältä ja yhdistelemällä niitä mielivaltaisesti tukemaan omaa näkemystä, on paljon käytetty tapa myös liberaalteologiassa. □

JATKUU